

CONGO
DORPEN
JAARRAPPORT
2023

COLOFON

Gepubliceerd door CONGODORPEN Juni 2024
www.congodorpen.org
congodorpen@congodorpen.org
Geldenaaksebaan 322/2, 3001 Heverlee

Lay-out: Kevin Celis (www.verteller.be)
Verantwoordelijke uitgever: Marthe Vantuyghem
Foto's: Michael Goosens & CONGODORPEN

Voorwoord	3
Highlights in 2023	4
Missie en Visie	7
Met wie?	8
ENSEMBLE AGISSONS 2022-2026!	11
Doelen en resultaten	14
Conclusie 2023	34
Financieel rapport	36
Woordje van de directrice	38
Bedankt, lieve Jacqueline!	39

Voorwoord

Geachte leden van de Algemene Vergadering, geachte sympathisanten,

Op het moment van schrijven van dit verslag, is ons vijfjarenprogramma 2022-2026 ongeveer halweg. De resultaten tot dusver worden verder toegelicht, en zoals je kan zien verloopt dit programma

ongeveer zoals gepland. De rest van de wereld doet dat hoegenaamd niet: nog een vol jaar oorlog in Oekraïne waarvan het einde nog lang niet in zicht is, een nietsontziende oorlog in Israël/Palestina, de aanslepende gruwel in het oosten van Congo en in tal van andere regio's op de planeet, het oprukkende populisme om ons heen, met politieke consequenties in de rest van de wereld, om nog te zwijgen over de klimaatverandering en het feit dat het besef van de noodzaak en de urgentie om er wat aan te doen ondergesneeuwd is geraakt door onze korte termijn besommeringen.

In schril contrast tegenover deze sombere achtergrond, staat het enthousiasme van onze ploeg, van onze partners en vooral van de mensen om wie het te doen is. Ik had het persoonlijke genoegen in maart laatstleden om, samen met Yvette en Yousra, de regio van Midelt aan de voet van de Midden Atlas in Marokko, te bezoeken, waar we met onze nieuwe partner Attawasol en met de steun van Karama Solidarity, ons eerste vijfjarenprogramma uitvoeren. Over de stand van zaken lees je verder meer. De globale indruk is zeker dat we ook hier een positieve bijdrage leveren aan de integrale streekontwikkeling. De parallellen met ons werk gedurende meer dan 50 jaar in de Ubangi regio in Congo zijn herkenbaar. De ervaring tot dusver nodigt uit

om deze drielanden samenwerking tussen België, Congo en Marokko verder uit te bouwen. Congo en Marokko zijn immers ook de belangrijkste partnerlanden op het vlak van de bilaterale samenwerking, en hun gemeenschappen zijn in belangrijke mate in België vertegenwoordigd.

Ander positief nieuws is dat we ook 2023 hebben afgesloten met een positief financieel resultaat, zodanig dat we met ons – weliswaar bescheiden – eigen vermogen terug in veiliger wateren verkeren. Proficiat aan onze ploeg om keer op keer deze moeilijke oefening tot een goed einde te brengen!

En zoals elk jaar dienen zich ook nu weer belangrijke uitdagingen aan, zoals het opstellen van een strategisch lange termijn plan, in een mondiale context die steeds meer onvoorspelbaar wordt. Ook het financieringsmodel van zowel onze projecten als van onze interne werking zal structureel moeten wijzigen, onder meer in een partnership met bedrijven en andere middenveldorganisaties.

Er rest mij nog iedereen te bedanken voor de bijdrage om deze positieve ontwikkelingen verder te ondersteunen.

Jos Van Steenwinkel
Voorzitter

CONGODORPEN in Averbode

CONGODORPEN nam deel aan het fijne wandelevent van de Abdij van Averbode.

Strategische dialogen

In mei en december vonden er de eerste strategische dialogen plaats met de ambassades in de DRC en Marokko!

CONGODORPEN family

CONGODORPEN beweegt en haar team ook. We nemen afscheid van voormalig directrice in België, Magali Guyaut, en Dr. Cyril Badilla in de DRC. Dankbaar voor hun inzet en voor altijd een deel zijn van de CONGODORPEN family!

Strip Lumumba in het Afrika museum

Strip Lumumba is vanaf nu verkrijgbaar in het Afrika Museum, te Tervuren.

Een brug in Bertat

CONGODORPEN bouwde hangbrug in Bertat, regio Drâa-Tafilalet, Marokko.

Een verbinding tussen Amazigh-families in het dorp en de buitenwereld, zoals de school of het ziekenhuis.

Highlights in 2023

Climate change

In september veroorzaakte een aardbeving in Al Haouz, Marokko, hevige schokken. Onze collega's in Marokko schoten te hulp in de getroffen regio om ondersteuning te bieden waar mogelijk.

Begin december waren er overstromingen in de DRC, wat uitdagingen met zich meedroeg voor de werking van CONGODORPEN en haar partners. Dit hield onze ruimdenkende collega's echter niet tegen om alternatieven te bedenken!

Workshop in Kinshasa

CONGODORPEN nam deel aan een 11.11.11 workshop in Kinshasa rond dekolonisatie, 'het woord aan de partners'.

Reunited in Belgium

Er vond een reünie plaats van het hele team van CONGODORPEN. Voor sommigen een aangename kennismaking, voor anderen een fijn weerzien. Naast vergaderingen en opleidingen vond er ook een toffe teambuilding plaats!

CONGODORPEN streeft naar een vorm van **solidariteit** die **menselijke waardigheid** op een **integrale wijze** bevordert. We focussen ons op **kwetsbare Afrikaanse plattelandsgemeenschappen** en ondersteunen hen in het aangaan van sociale, economische, ecologische en culturele uitdagingen. CONGODORPEN acht het erg belangrijk dat de gemeenschappen hierbij zelf de leiding hebben. Enkel op die manier krijgt solidariteit een **waardevol en duurzaam karakter**.

Onze strategie? Een **geïntegreerde gemeenschapsaanpak**. We doen dit door het bevorderen van initiatieven van lokale organisaties, kleine bedrijven of individuen met een ondernemingszin. De **behoeften, aspiraties en krachten van de gemeenschappen** vormen de bron van onze projecten. Deze worden geïdentificeerd, geformuleerd en ondersteund door leden van de gemeenschap. Maar ook bij de uitvoering van projecten willen we de betrokkenheid en eigenaarschap van de gemeenschap waarborgen. Zo hanteren we een **participatieve planning en besluitvormingsproces**, waarbij gemeenschappen via opgerichte **commissies** volledig betrokken zijn bij alle stadia van projectplanning en -implementatie. Hierbij worden methoden ingezet die samenwerking, dialoog en collectieve besluitvorming stimuleren.

Daarnaast zetten we onze schouders achter het bevorderen van een **duurzaam leefmilieu**. Veerkracht is essentieel en wordt gestimuleerd door het diversifiëren van inkomstenbronnen, het duurzaam beheer van natuurlijke hulpbronnen en het bevorderen van ecologisch verantwoorde praktijken. Om een samenhangende en effectieve uitvoering van die projecten te waarborgen, streven we naar **coördinatie en partnerschappen** tussen diverse ondernemers en sectoren. We moedigen samenwerking aan, om overlap te voorkomen en de impact van de projecten te maximaliseren.

Twee visies ondersteunen ons programma.

1. Ondernemerschap als motor van de gemeenschap

We beschouwen ondernemerschap als cruciaal voor de dynamiek van streekontwikkeling. Ons doel is om binnen gemeenschappen een cultuur van innovatie, initiatief en risicobereidheid te bevorderen. We rusten onze partners en gemeenschapsleden uit met de nodige vaardigheden en middelen om levensvatbare en duurzame sociaaleconomische projecten op te zetten, beheren, verder ontwikkelen en documenteren.

2. Strategische geografische uitbreiding

Na vijftig jaar samenwerking met de Democratische Republiek Congo (DRC) en betrokkenheid bij Belgische samenwerkingsprojecten, hebben we onze activiteiten sinds 2022 uitgebreid naar Marokko. Deze uitbreiding betekent het opbouwen van waardevolle relaties met nieuwe partners. Samen met KARAMA SOLIDARITY vzw, een Belgische ontwikkelingsvereniging uit de Marokkaanse diaspora, implementeren we ons programma in Marokko. Deze samenwerking scheidt synergiën waarin expertise en middelen

worden samen gebracht. Enerzijds brengt KARAMA SOLIDARITY vzw haar kennis van sociaal-culturele verankering, legale en duurzame vestiging in Marokko, en inzicht in lokale partners en aanpakwijze. Anderzijds voegt CONGODORPEN haar uitgebreide ervaring in geïntegreerde en gemeenschapsgerichte methoden, agrarisch en sociaal ondernemerschap, kwaliteitsmanagement en leerstrategieën toe.

Samen willen CONGODORPEN en KARAMA SOLIDARITY, in zowel Marokko als de DRC, lokale, autonome, duurzame en inclusieve streekontwikkeling bevorderen in kwetsbare plattelandsgebieden. Dit bereiken we door de mobilisatie, organisatie en effectiviteit van het lokale maatschappelijk middenveld te stimuleren.

CONGODORPEN erkent de complexiteit van haar missie en gaat deze uitdaging niet alleen aan. We bundelen onze krachten met verschillende partners in de DRC en Marokko. We geloven dan ook dat partnerschap essentieel is voor een succesvolle implementatie, uitvoering en opvolging van projecten. Zo werkt het team van CONGODORPEN in Kinshasa nauw samen met partners in de rurale zones waar we actief zijn. Vanuit de plattelandsgemeenschappen worden behoeften alsook krachten geformuleerd. Lokale partners zijn de meest aangewezen personen om daarop in te spelen en heersende dynamieken binnen de gemeenschap te identificeren. CONGODORPEN biedt hen daarin een ondersteunende rol..

Naast partners in de DRC en Marokko, slaan we ook in België de handen in mekaar. In groep kan je meer!

Ondernemers voor Ondernemers

ondersteunt initiatieven die bijdragen tot duurzame solidariteit. Ze vormen een brug tussen Belgische ondernemers en ondernemers in Afrika. De steun van OVO wordt geïmplementeerd via een project van een Belgische NGO, zoals CONGODORPEN, of rechtstreeks, door een plaatselijke KMO te steunen. Eén van de pijlers van OVO is het ter beschikking stellen van kennis en deskundigheid, zowel op vlak van bedrijfsbeheer als op het gebied van technische ondersteuning voor product- en procesontwikkeling.

11.11.11 is de koepelorganisatie van de Vlaamse internationale solidariteit. Zij strijden via collectieve politieke actie voor een rechtvaardige wereld voor mens en natuur, zonder enige vorm van uitbuiting. 11.11.11 verenigt mensen, groepen en organisaties om samen échte verandering te verwezenlijken.

NGO-federatie is de federatie van Vlaamse NGO's die de werking van NGO's tracht te versterken door samenwerking binnen de sector te promoten en diverse opleidingen aan te bieden.

ACODEV is de Frans- en Duitstalige federatie van internationale samenwerkingsverbanden. Zij verenigt en vertegenwoordigt Franstalige, tweetalige en Duitstalige organisaties uit het maatschappelijk middenveld, die zich inzetten voor internationale solidariteit.

Axyom is een internationaal adviesbureau, dat gespecialiseerd is in de ondersteuning van organisaties die actief zijn in de non-profitsector en in het bijzonder op het gebied van humanitaire hulp en internationale solidariteit. Axyom ondersteunt CONGODORPEN en haar partners in boekhouding en financieel beheer.

Tot slot zijn ook de **vrijwilligers** van CONGODORPEN van onschatbare waarde voor de organisatie. De leden van onze Algemene Vergadering maar ook het engagement van iedereen die meewerkt aan onze publicaties, vertalingen, de productie van mooi beeldmateriaal, het beheer van onze databank, enz. Bij deze: dank jullie wel!

Met wie?

Het jaar 2023 markeerde het tweede jaar van ons vijfjarig initiatief “Ensemble, agissons!” Dit programma bouwt voort op eerdere successen en richt zich op het ondersteunen en versterken van initiatieven die basisgezondheidszorg en onderwijs verbeteren, alsook het gezinsinkomen verhogen door landbouw gebonden - en overige ondernemersactiviteiten te ondersteunen. Op naar een duurzame wereld, voor mens en natuur!

	DRC 	Marokko
Zone	BOTO, provincie Zuid-Ubangi, territorium Kungu	BERTRAT, provincie Midelt, regio Draa-Tafilelt ZAQUIAT SIDI HAMZA, provincie Midelt, regio Draa-Tafilelt OUMJNIBA, provincie Boulmane, regio Fed-Meknes
Aantal gezondheidszones	10	3
Aantal gemeenschappen	75	10
Aantal inwoners	129.400	8400

ENSEMBLE AGISSONS 2022-2026!

Marokko

Doel 1:

Mobilisatie van de gemeenschap

Samenwerking en communicatie tussen de leden van gemeenschappen wordt aangemoedigd, om duurzame projecten van het maatschappelijk middenveld en kleine ondernemers te ondersteunen. Ook vrouwen worden betrokken bij alle initiatieven om gelijke deelname te waarborgen.

DR Congo

Een 'First'

- CLD* Isabe en Bonwabili hielden **democratische verkiezingen** om hun stuurgroepen nieuw leven in te blazen.
- Een bijeenkomst om succesvolle ervaringen alsook uitdagingen uit te wisselen tussen de 10 CLD's over de projecten. Deze bijeenkomst werd bijgewoond door **73 afgevaardigden** van alle 10 CLD's, onder wie **14 vrouwen**.

Best practice

12 koffieboeren, waaronder 4 vrouwen van CLD Bobandu, zijn gesubsidieerd door hun eigen CLD in 2400 koffiezaailingen, waardoor ze allemaal minstens **25 are koffieteelt** hebben kunnen zaaien.

Het milieu: 5 CLD's zetten zich in voor...

- **herbebossing** 2 ha land met verschillende bossoorten, waaronder 1 ha boomteelt in verband met koffieteelt en 1 ha pure herbebossing.
- installatie van 3,25 ha aan **schoolboomgaarden** met een diversiteit aan fruitsoorten (avocado, safoutier, sinnaasappel,...)
- 1 **drinkwaterbron** en 2 visvijvers ontwikkeld en gerehabiliteerd

De toekomst

Aan het einde van dit tweede jaar van het project, bereikte het gemiddelde percentage van beheersing van de verantwoordelijkheden van de 10 CLD's, **61%**. Dat impliceert dat tegen het einde van deze termijn van vijf jaar, met begeleiding en monitoring, dit gemiddelde percentage **80%** of zelfs meer zou bereiken. In die benadering zou aan het einde van het project elke gemeenschap via haar CLD autonoom kunnen doorgaan met haar integrale, inclusieve en duurzame ontwikkeling.

Cijfers

10

CLDs actief
> 536 leden waarvan
200 vrouwen (37%)

10

actieve gemeenschappen: Bobandu, Bolumba II, Bombese, Bombili, Bonwabili, Bosenduni, Boto, Isabe, Kasongo en Kondonga

75

dorpen bereikt

*CLD = Lokaal ontwikkelingscomité

Cijfers

10 🏠

dorpen in 2 regio's

3 📢

gestructureerde
CLD's actief

- Zaouia: 13 leden
waarvan 4 vrouwen
(31%)
- Oum Jniba: 12 leden
waarvan 3 vrouwen
(25%)
- Bertat: 12 leden
waarvan 4 vrouwen
(33%)

> Gemiddelde: 37 leden
waarvan 11 vrouwen
(42%)

Marokko

Een 'First'

Bouw van een **hangbrug** door CLD Bertat.

Best practice

CLD Oumjnima heeft een **schapenhouderij** project voor de gemeenschap mede mogelijk gemaakt. Ook begeleiden ze **vijftig gezinnen** in hun voedselvoorzieningproces via micro-projecten.

De toekomst

Uitwisseling tussen de CLD's over ervaringen, goede praktijken, uitdagingen en de impact van het programma.

'Trotse vrouwen'

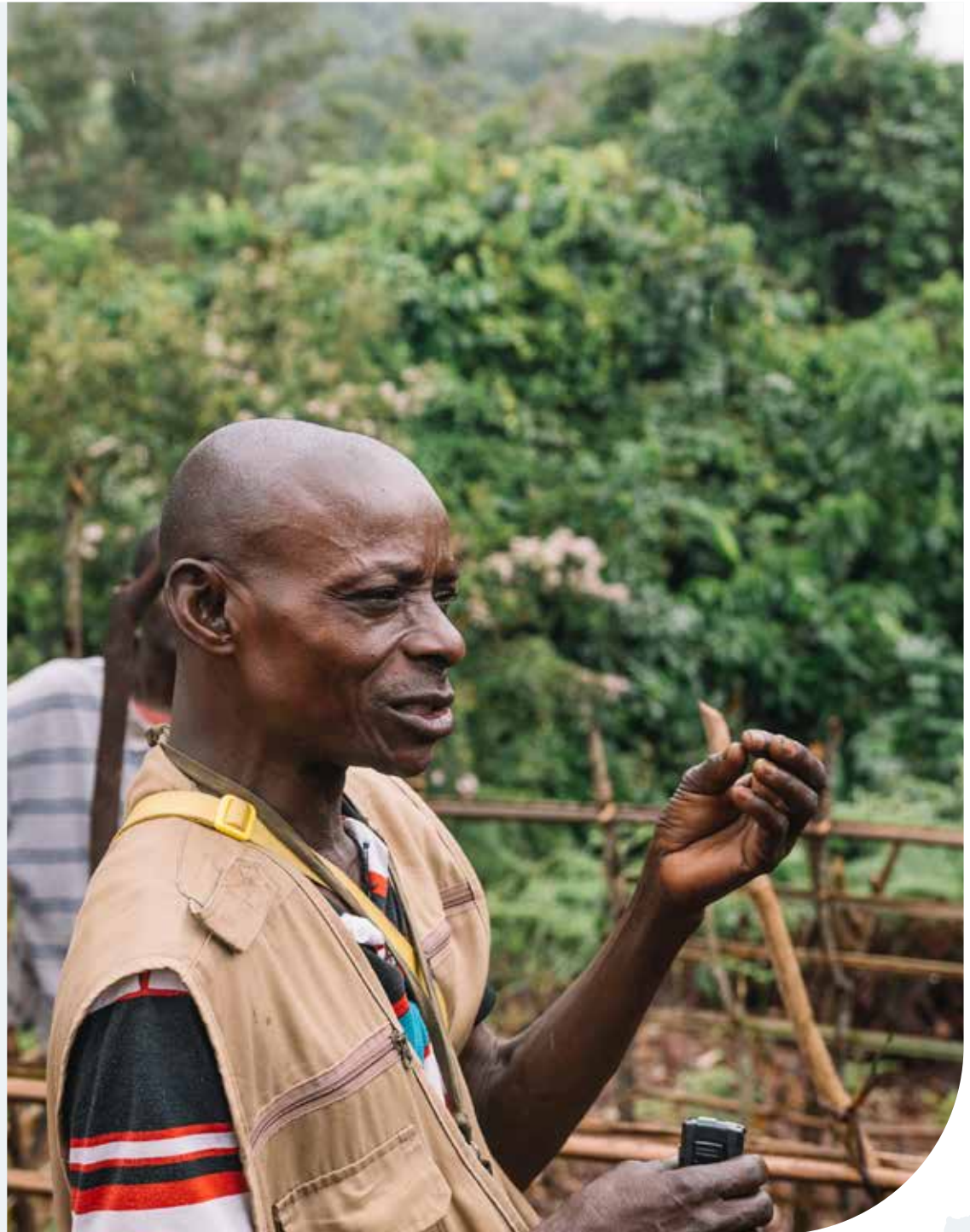
Wie: Khadija, ondernemer, lid van CLD

Khadija, een weduwe met drie kinderen, heeft niet alleen materiële steun gekregen, maar ook geprofiteerd van alfabetiseringslessen. Door deze lessen kreeg ze zelfvertrouwen en onafhankelijkheid, waardoor ze nieuwe kansen kreeg voor zichzelf en haar gezin. Om haar vaardigheden te versterken en haar inkomstenbronnen te diversifiëren, nam Khadija ook deel aan het naaitrainingsprogramma in ons vorige 5 jaren programma. Dankzij deze opleiding kon ze een naaimachine aanschaffen en haar eigen project starten. Vandaag de dag is Khadija een onafhankelijke vrouw, trots op haar prestaties en volledig betrokken in de CLD. Haar naaiproject bloeit, waardoor ze voor haar gezin kan zorgen en een inspirerend rolmodel kan worden voor andere vrouwen in haar gemeenschap.

'Behoud het bos, bespaar het water'

Wie: Ngele, Leraar, landbouwer, lid van CLD

“Dorpelingen kappen buitensporig veel hout en kreupelhout voor de teelt als brandhout of voor de bouw van huizen. Ook de vele bosbranden vernietigen onze vegetatie. Hierdoor verdwijnen wild en andere rijkdommen van het woud geleidelijk aan. De vruchtbare grond en de landbouwproductie neemt af, de bodem is minder vruchtbaar, waterbronnen verdwijnen...wat dan weer leidt tot ondervoeding van onze bevolking. Om deze problemen aan te pakken hebben we besloten de gemeenschap te sensibiliseren en te informeren over het bos en over het gebruik van water.”

Doel 2:

Versterkte partner

Lokale partners versterken en transformeren tot sleutelfiguren binnen de duurzame gemeenschapsontwikkeling. Hun specialisatie ligt op sociaal en economisch vlak, waarbij ook de actieve betrokkenheid van vrouwen wordt bevorderd.

DR Congo

Een 'First'

- Deelname aan de 11.11.11 workshop: '**Dekolonisatie – Het woord aan de partners**':
 - Algemene focus op dekolonisatie: blootleggen van pijlers van onderdrukking en ongelijkheid.
 - Het is geen schuldvraag maar een structurele benadering van verandering.
- Aankoop van een **Land Cruiser jeep** ter ondersteuning van de activiteiten van het project.
- Medeorganisatie van een strategische workshop in Kinshasa om de **ROBUSTA-koffiesector** in de DRC nieuw leven in te blazen. Tot de deelnemers behoorden leden van CONAPAC, FEPASU, Rikolto en de coöperatie SCPNCK.

Best practice

- Veldwerk in Nzingo: **31,50 ha cultuurgrond** waarvan maïs, sojabonen, caszsave, cacao,...
- Oprichting van een nieuw machinepark
- Heropleving van **pluimveehouderij** met 2100 kuikens

De toekomst

- Uitbouwen twee nieuwe gezondheidscentra.
- Duurzaam fonds ontwikkelen om voorziening medicijnen te garanderen.

Cijfers

8

projectmedewerkers

469

totaal medewerkers
van CDI Bwamanda

Cijfers

7

projectmedewerkers

7

totaal medewerkers

46

vrijwilligers van
Attawasol

Marokko

Een 'First'

- De eerste 7 werknemers als **betaald personeel**
- Collectieve inspanning voor **heropbouw na aardbeving** september 2023 buiten de werkgebieden van Attawasol.

Best practice

Ondanks moeilijkheden bij aanvang, zijn dankzij de professionaliteit van het partnerteam, de CLD's erin

geslaagd een dynamiek op gang te brengen die erop gericht is gemeenschappen zo te plaatsen dat ze **zelf actoren kunnen zijn in hun eigen ontwikkeling**, in een perspectief van algemeen belang.

De toekomst

Focus op de werking van de organisatie: een aanpak ontwikkelen om lokale steun mogelijk te maken ten behoeve van kleine, lokale ondernemers of boeren.

'Gemeenschapsaanpak is essentieel'

Wie: Romain Kiyanga, programmaverantwoordelijke bij Inades Formation en vertegenwoordiger van Broederlijk Delen

Context: Enkele jaren geleden organiseerde CONGODORPEN en partner CDI-Bwamanda een workshop in Bwamanda om te brainstormen over de gemeenschapsaanpak. 40 actoren uit verschillende organisaties of federaties namen deel. Een moment waar ervaringen, methodologieën en strategieën met elkaar uitgewisseld werden via presentaties, debatten en veldbezoeken. Een moment om de handen in elkaar te slaan. Eén van de deelnemers toen, dacht er ook zo over:

“De gemeenschapsaanpak is essentieel om de landbouw te structureren. Duurzame ontwikkeling van plattelandsgemeenschappen is enkel mogelijk door het bundelen van de inspanningen binnen een kader van democratische besluitvorming op lokaal niveau. Ik heb aan de workshop deelgenomen omwille van de kwaliteit van de gasten en de sprekers op vlak van strategie en methodologie voor de implementatie van het gemeenschapsmodel. De veldbezoeken waren geweldige leermomenten. Het was een schitterende workshop! Het bracht andere Belgische NGO's die in de DRC werken samen. Zo kunnen we zelfkritisch zijn en ons beleid bijsturen om onze prestaties verder te verbeteren.”

Doel 3: Ondernemerschap

Agrarisch en niet agrarisch ondernemers kunnen hun productiviteit verhogen en uitdagingen effectiever aanpakken dankzij een geoptimaliseerde waardeketen en een efficiënte organisatie. Dit vindt plaats met oog voor duurzame ontwikkeling en actieve deelname van vrouwen in elk stadium van het proces.

DR Congo

Een 'First'

Bouw van **11 houten bruggen** op kritieke punten mogelijk gemaakt, waardoor vlotter verkeer, minder gevolgen na zware regenval en efficiënter transport van landbouwproducten.

Best practice

Organisatie van een **tontine*** voor koffieproductie door 3 agrarisch ondernemers van de KONDONGA; elke boer brengt 15 zakken gedroogde koffiebonen aan het einde van de oogst.

De toekomst

Verderzetting van een duurzame koffiesector en onderhoud van wegen.

Cijfers

116

landbouwers, waaronder 6 vrouwen, werden geïdentificeerd en begeleid bij opstarten en beheer van hun koffieplantages

27

kwekerijen, 126.973 koffiezaailingen

> Totaal (2022-2023):
315 landbouwers, waaronder 16 vrouwen, 300 ha

*Een tontine is een lokaal, collectief spaarsysteem dat groepen spaarders samenbrengt in de vorm van een vereniging.

Cijfers

3

landbouwsectoren
+ 1 ondernemingssector
in 2023: saffraan,
veeteelt, boomteelt
(olijf- en appelbomen)
en ecotoerisme

68

microprojecten door
kleine ondernemers of
coöperatieven

Marokko

Een 'First'

- In Oumjniba werd voorgesteld om **vrouwen** in plaats van mannen in de veehouderij te laten werken omdat zij hier meer adequaat voor lijken.
- Er is een **toeristisch aantrekkelijkheidsplan** opgesteld, gericht op agrotourisme/ecotoerisme, bedoeld om plattelands- en bergtoerisme aan te trekken. 2 instrumenten ontwikkeld: Wegwijzers op circuits en een gestandaardiseerde hygiënegids.

Best practice

Twee boerinnen in het Oumjniba gebied ontdekten de **saffraansector**. Dankzij lokale ondersteuning heeft de sector op reeds korte tijd al bijgedragen tot een stijging van het inkomen van de boeren.

De toekomst

In 2024 vindt een externe evaluatie plaats, die het aandeel dat het programma in de inkomensstijging heeft, zal onderzoeken.

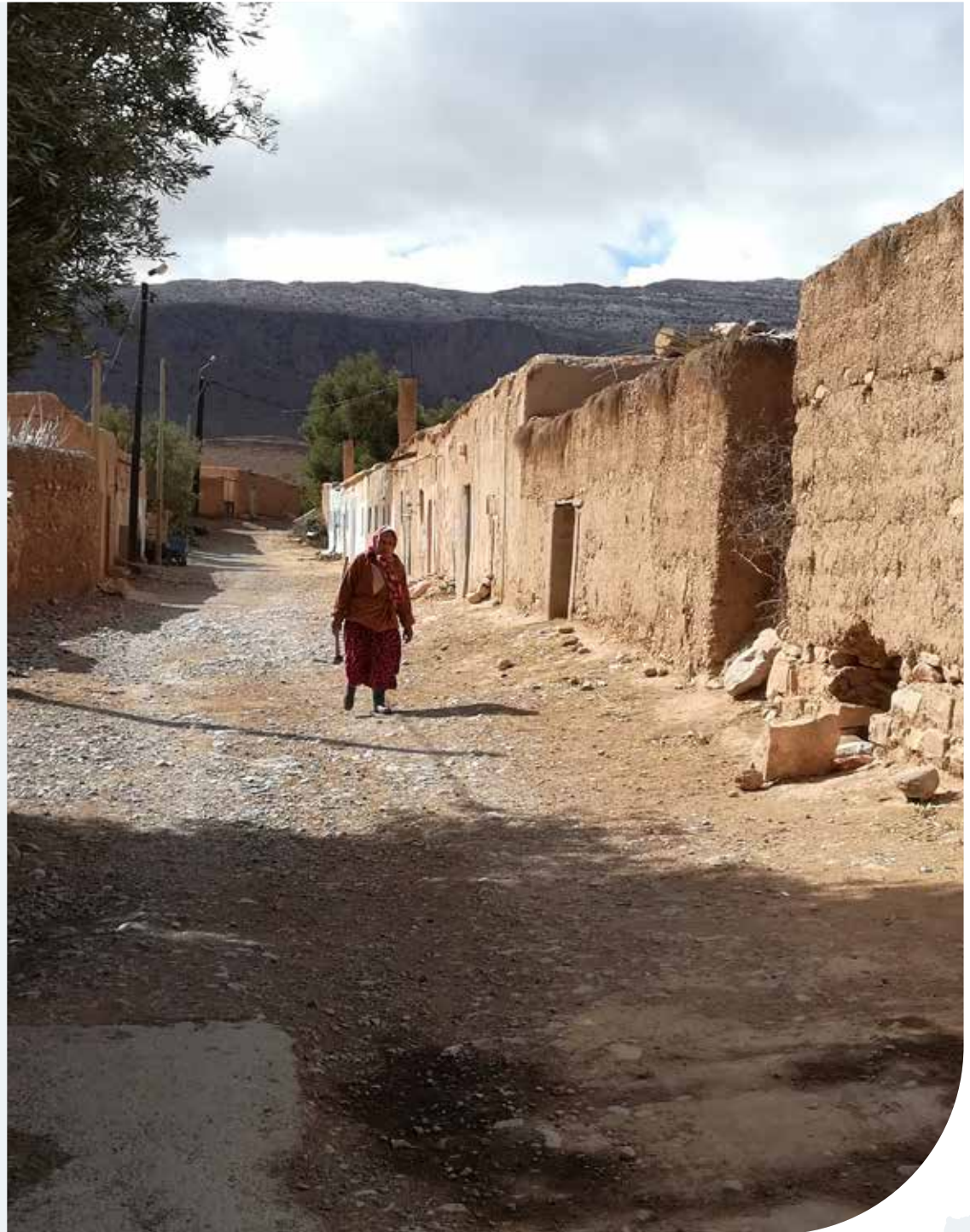
'Zuiver en bereikbaar drinkwater'

Wie: inwoner Oumjniba

“Toegang tot drinkwater was altijd een grote zorg voor onze vereniging. In het verleden werden deze gemeenschappen geconfronteerd met een moeilijke realiteit, waar schoon water schaars en kostbaar was. Bewoners moesten vaak lange afstanden afleggen om water te vinden, wat een dagelijkse uitdaging was.

Samen met leden van deze gemeenschappen hebben we de bouw van waterputten op ons genomen om een betrouwbare en veilige watervoorziening te bieden. Daarnaast hebben we zonne-energiesystemen geïnstalleerd om pompen en waterzuiveringssystemen aan te drijven, waardoor een constante toevoer van drinkwater wordt gegarandeerd, zelfs op de meest afgelegen locaties.

Dit initiatief heeft een transformerende impact gehad op het leven van deze dorpen. Het heeft niet alleen de gezondheid en het welzijn van de bewoners verbeterd door hen gemakkelijk toegang te geven tot een bron van schoon water, maar het heeft ook de economische en sociale ontwikkeling van gemeenschappen gestimuleerd. Kinderen kunnen nu naar school gaan in plaats van lange afstanden af te leggen om water te halen, en volwassenen hebben meer tijd om te besteden aan inkomstgenererende activiteiten.”

Doel 4: Gezondheid

Middenveld organisaties die werkzaam zijn op het gebied van gezondheid worden op verschillende niveaus erkend en werken individueel en in netwerken om het aanbod van en de toegang tot hoogwaardige zorg te verbeteren, met inbegrip van een gezond milieu en de integratie van specifieke behoeften en toegang voor vrouwen.

DR Congo

Een 'First'

- **Bosenduni** gezondheidscentrum volledig gebouwd en uitgerust.
- Statutaire vergaderingen in Boto en Bwamanda over de organisatie van de **mutualiteiten**; wijzigingen in statuten, huishoudelijk reglement, organigram, goedkeuring principes van MUSABO.

Best practice

- Sommige gemeenschappen startten spontaan met aan het maken van **adobe-stenen** voor de bouw van een gezondheidscentrum in hun zone (Bonwabili, Bombili).
- Meer mensen sluiten zich aan bij **hospitalisatie verzekering**: 26317 personen in Bwamanda, 13442 personen in Boto

Toekomst

- Soja- en maïsgewassen populair maken om ondervoeding tegen te gaan
- Mannen en vrouwen bewust maken van gezinsplanning.
- Mensen mobiliseren om zich aan te sluiten bij de gezondheidscomités.
- Digitalisatie van de database van de mutualiteiten.

Cijfers

220

gekozen leden,
verdeeld over
10 CODESA's,
waarvan 42% vrouwen

3

infosessies
georganiseerd door
CODESA, waarbij >120
deelnemers, waarvan
50 vrouwen (>20%)

> Thema voorbeeld:
Preventie van
ondervoeding bij
kinderen en zwangeren
vrouwen of vrouwen die
bostvoeding geven

Cijfers

120

mensen beheersen nu de basisinterventie-technieken

5

mobielecampagnes rond oogheelkunde, gyneacologie

Distributie van meer dan 2000 brillen

Marokko

Een 'First'

Drie sessies om EHBO vaardigheden aan te leren.

Best practice

De renovatie en uitrusting van een **ambulance** als verbinding voor inwoners van Oumjniba met het medisch centrum 10km verder, alsook het ziekenhuis van Fez.

Toekomst

- Verdere EHBO trainingen organiseren
- Versterking van capaciteiten van personeel in ziekenhuis
- Budget planning

'Mutualiteit helpt gezinnen'

Wie: Kalongo, huisvrouw

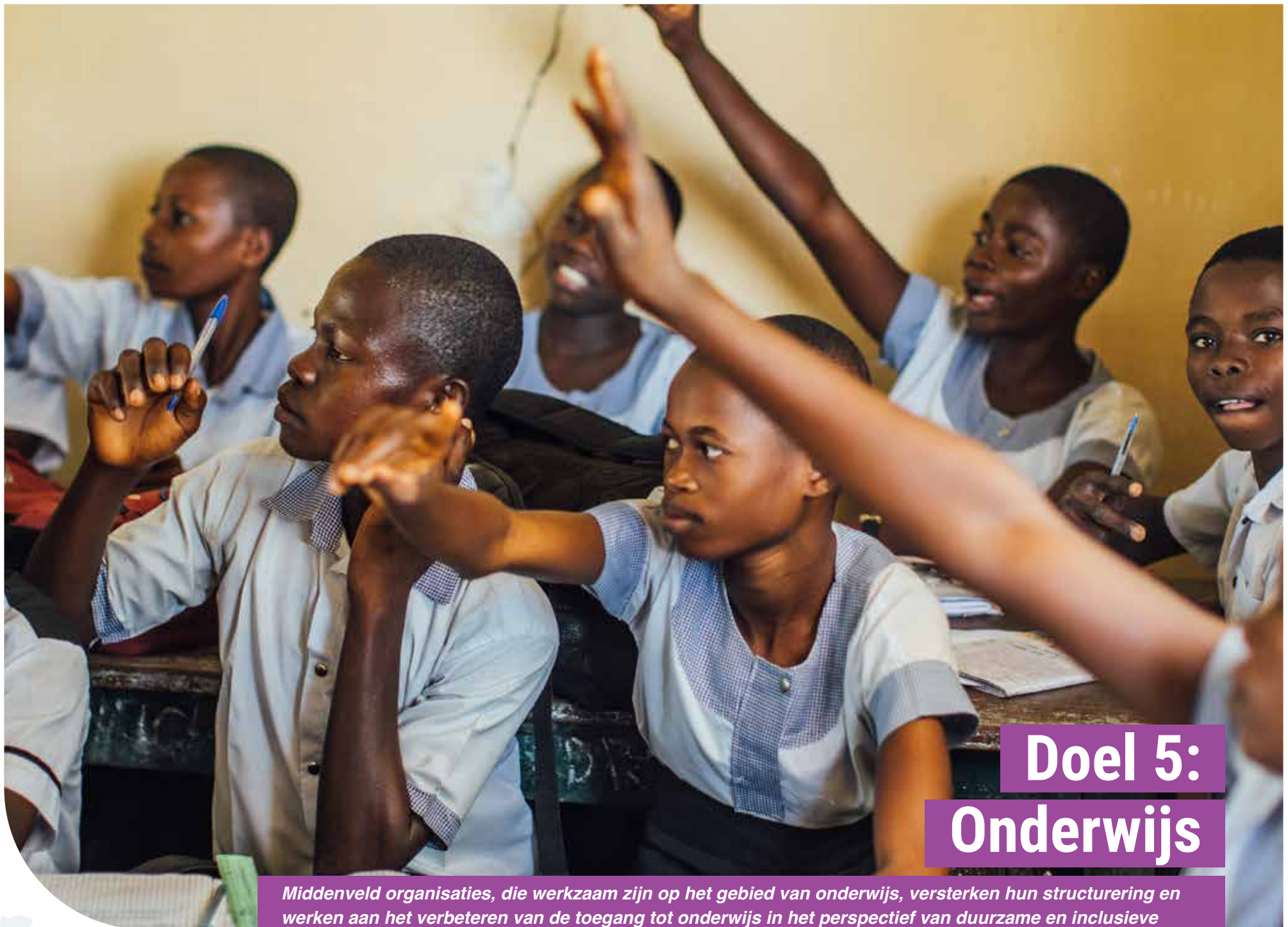
"Mijn zoon, Imbodi, 6 jaar oud. Hij leed aan malaria. Hij had veel koorts, hij was erg zwak en had pijn over zijn hele lichaam. Omdat we zijn aangesloten bij de mutualiteit, is toegang tot het gezondheidscentrum veel sneller dan voordien, zorg en behandeling zijn beter en het kost ons veel minder. Ik wil al mijn burens alle voordelen vertellen om lid te zijn van de mutualiteit. Alles is eenvoudiger. Het helpt ons veel en het hele gezin is gezonder!"

'Meer vrouwen met een betere gezondheid'

Wie: medewerker Attawasol

"In één dorp was er een lokaal gezondheidscentrum dat werd verwaarloosd door de vrouwen van de gemeenschap, ondanks de aanwezigheid van toegewijde gezondheidswerkers. Het was een alarmerende bevinding, vrouwen vermeden medische consulten en interventies, waardoor gezondheidsproblemen onbehandeld bleven. Om dit te verhelpen, hebben we een radicale transformatie van het gezondheidscentrum doorgevoerd, met als doel het een gastvrije en toegankelijke plek voor iedereen te maken door het uit te rusten met moderne

medische apparatuur en een traditionele Marokkaanse lounge, met al zijn details, inclusief een televisie. Na een maand was de feedback op een verrassende manier positief: vrouwen begonnen het centrum te bezoeken, aanvankelijk uit nieuwsgierigheid. Beetje bij beetje leerden ze de dokter en de verpleegster kennen en ontmoetten ze elkaar in de woonkamer. Deze nabijheid is een kans geworden om vrouwen bewust te maken van verschillende ziekten. Geleidelijk aan raakten ze eraan gewend om naar het gezondheidscentrum te gaan en overwonnen ze hun aanvankelijke terughoudendheid. Deze inzet heeft het gezondheidscentrum omgevormd tot een gastvrije plek, die een betere toegang tot gezondheidszorg voor de hele gemeenschap bevordert."

Doel 5: Onderwijs

Middenveld organisaties, die werkzaam zijn op het gebied van onderwijs, versterken hun structurering en werken aan het verbeteren van de toegang tot onderwijs in het perspectief van duurzame en inclusieve ontwikkeling.

DR Congo

Een 'First'

Toename meisjes en vrouwen:

- Schooljaar 2022-2023, 162 meisjes; Schooljaar 2023-2024, 218 meisjes
- Alfabetisering programma: 842 alfabetiserenden ingeschreven op niveau 1, waaronder 775 vrouwen + 157 afgestudeerden op niveau 2, waaronder 126 vrouwen.

Best practice

45 banken gebouwd door COPA Kasongo

Toekomst

Uitdaging: Meer vrouwen in de leidende functies van COPA krijgen.

Cijfers

1700

mensen betrokken in de COPA's

1387

mensen, waarvan 500 vrouwen, aanwezig tijdens opleidingen

90%

van de COPA's hield een democratische verkiezing voor hun bestuursleden

35%

van meisjes halen diploma aan het einde van basisschool

Cijfers

6

scholen gemobiliseerd

11

alfabetiseringcentra
gemobiliseerd

300

vrouwen geletterd

Marokko

Een 'First'

Vrouwen in dorpen die momenteel niet in het programma zitten tonen interessen om ook **alfabetiseringscentra** op te bouwen.

Best practice

Bewustmakingsessies rond het belang voor meisjes om naar school te gaan en de organisatie van **buitenschoolse activiteiten** specifiek voor meisjes.

Toekomst

Uitdaging: inschrijving meisjes vergroten en uitval tijdens schooljaar verkleinen.

'Veilige scholen met meer meisjes'

Wie: Medewerker Attawasol

"Onze vereniging zet zich in voor een cruciale missie: het oplossen van het alarmerende probleem van schooluitval van meisjes op het platteland. Onze eerste stap was het diagnosticeren van de onderliggende redenen voor deze plaag. Wat we ontdekten, schokte ons diep: de scholen in de dorpen hadden een groot gebrek aan basisinfrastructuur. Zonder toiletgebouwen en hekken stonden deze scholen open voor het binnendringen van dieren, waardoor de veiligheid van studenten, vooral meisjes, in gevaar kwam.

Dus begonnen we met het bouwen van toiletgebouwen en het plaatsen van hekken rond de scholen. Dit initiatief was een belangrijk keerpunt. Het heeft niet alleen de leef- en leeromstandigheden van kinderen verbeterd, maar het heeft ook een

aanzienlijke impact gehad op het aantal schoolinschrijvingen, vooral voor meisjes.

Na de implementatie van deze essentiële infrastructuur, zagen we een spectaculaire stijging van het inschrijvingspercentage, tot bijna 60%. Meisjes voelen zich eindelijk veilig om naar school te gaan. Deze transformatie gaf meisjes niet alleen toegang tot onderwijs, maar maakte ook de weg vrij voor een betere toekomst voor de hele gemeenschap, wat de blijvende impact van ons werk op het gebied van onderwijs onderstreept."

'Alfabetisering'

Wie: Chrispin, lesgever

Context: Chrispins moeder kon niet lezen of schrijven, dat motiveerde hem om leerkracht te worden. Momenteel geeft hij les aan vrouwen die niet de kans kregen om naar school te gaan. Chrispin legt zijn aanpak uit: "Dit onderwijs is gebaseerd op luisteren, zien, schrijven en klank reproduceren. Mijn studenten zijn gemotiveerd om bij te leren, maar ze uiten ook interesse in onderwerpen als voeding, gezondheid en inkomsten. Daarom is de functionele en bewustmakende alfabetisering de ideale keuze voor mijn studenten. Helaas is het wel niet altijd even simpel: studenten hebben moeite met betalen, er is onvoldoende schoolmateriaal en leermethodes evolueren continu. Ook trainingen kunnen volgen om mijn vaardigheden bij te werken, zou geen overbodige luxe zijn."

Conclusie 2023

Het tweede jaar van het programma 'Ensemble Agissons 2022-2026' kenmerkt zich door enkele grote stappen richting het bereiken van de missie.

De integrale gemeenschapsbenadering van CONGODORPEN ondersteunt zekere sociale dynamieken zoals inclusiviteit, samenwerking, autonomie en zin voor initiatief. De lokale ontwikkelingscomités (CLD's) mobiliseren organisaties uit het maatschappelijk middenveld maar ook individuen om samen, op een duurzame manier, de sociaal-economische uitdagingen in de gemeenschap aan te gaan. In de DRC vond er in 2023 een leerrijke samenwerking plaats tussen verschillende CLD's onderling, waar dat in Marokko gepland is voor het lopende jaar. Toch vond er in Marokko een opmerkelijke vooruitgang plaats, dankzij de professionele samenwerking met Karama Solidarity en onze waardevolle partner Attawasol.

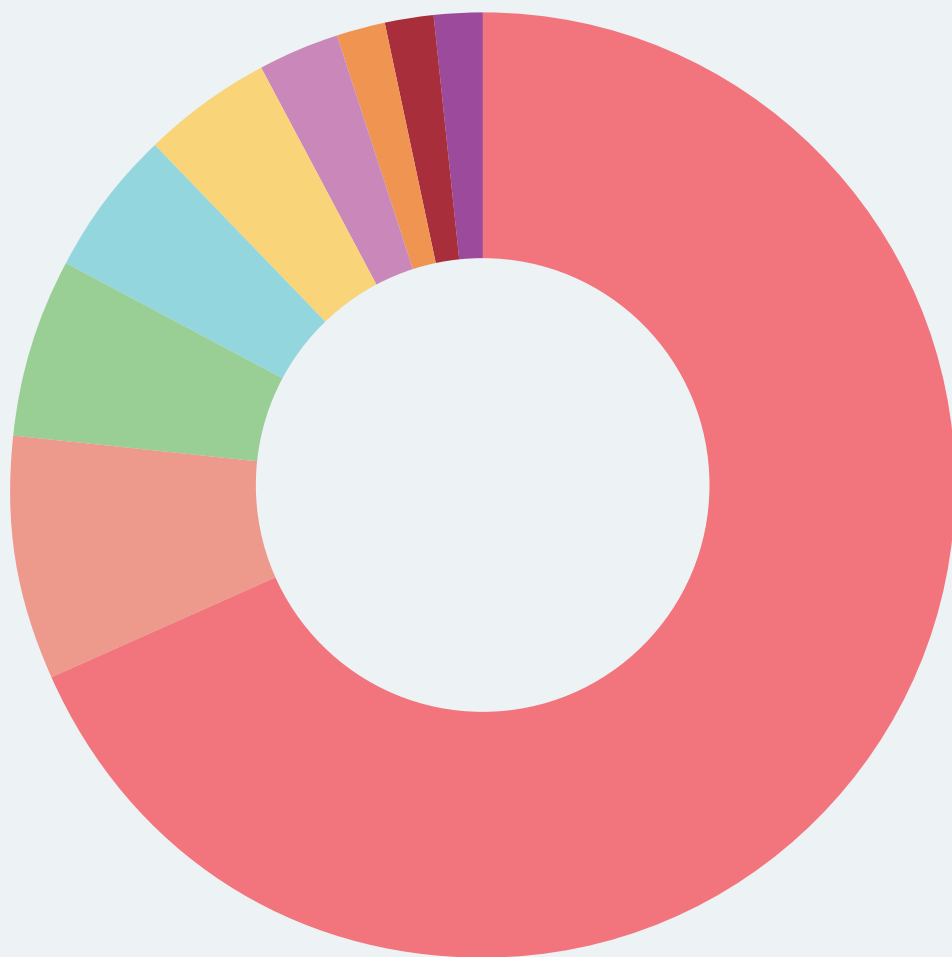
Wat (agrarisch) ondernemen betreft, is in de DRC de koffiesector langzaam maar zeker aan het opstarten.. Een oppervlakte van 193.1ha werd onderhouden met een succesvolle oogst van rode koffiebonen. Een oppervlakte van 97.3ha koffieplantage werd geïnitieerd. Ook in Marokko verliepen de micro-ondernemingen goed, met als hoogtepunt het bouwen van een loopbrug in Bertat voor de verbinding tussen een voorheen geïsoleerd dorp en de buitenwereld. Verder werd een saffraansector opgestart door twee vrouwelijke boeren en vond er in Bertat en Zaouia een gunstige olijven – en appeloogst plaats.

Ook op vlak van gezondheid, heeft CONGODORPEN niet stil gezeten. In samenwerking met CODESA in de DRC, werden er opleidingen voor het medisch

personeel of relevante infosessies voor de gemeenschap georganiseerd over de preventie van ondervoeding bij kinderen en vrouwen bijvoorbeeld. Daarnaast namen sommige gemeenschappen het initiatief alvast adobe-stenen te maken, zodat ook zij een gezondheidscentrum konden opbouwen. Ook in Marokko werden stappen gezet. In samenwerking met de partners organiseerden we een medische oogheelkunde campagne in Oumjniba en werd om meer betrokkenheid van het ministerie van volksgezondheid in toekomstige campagnes gevraagd.

Tot slot is het maatschappelijk middenveld ook actief op gebied van onderwijs. Niet alleen zijn er in de DRC meer ingeschreven leerlingen dan in 2022, maar ook een groter aandeel meisjes daarvan. Ook in Marokko werden, in samenwerking met schooldirecteurs en oudercomités, bewustmakingsacties alsook buitenschoolse activiteiten georganiseerd om het onderwijs van meisjes te bevorderen. Verder genoten zowel in de DRC als Marokko talloze vrouwen van het alfabetiseringsprogramma.

De streefpunten van beide partnerlanden voor komend jaar zijn gelijkaardig. Enerzijds gaat het over een hogere betrokkenheid van vrouwen in de gemeenschap. Dit gaat zowel over de deelname aan projecten als het innemen van leidinggevende posities binnen de lokale comités. Anderzijds zijn beide landen genoodzaakt om te gaan met natuurrampen die de wereld hen geeft ten gevolge van de klimaatcrisis, zoals overstromingen of aardbevingen. Proactief inspelen door te werken op duurzaamheid, is daarom prioriteit.

Opbrengsten 2023: € 1.253.291

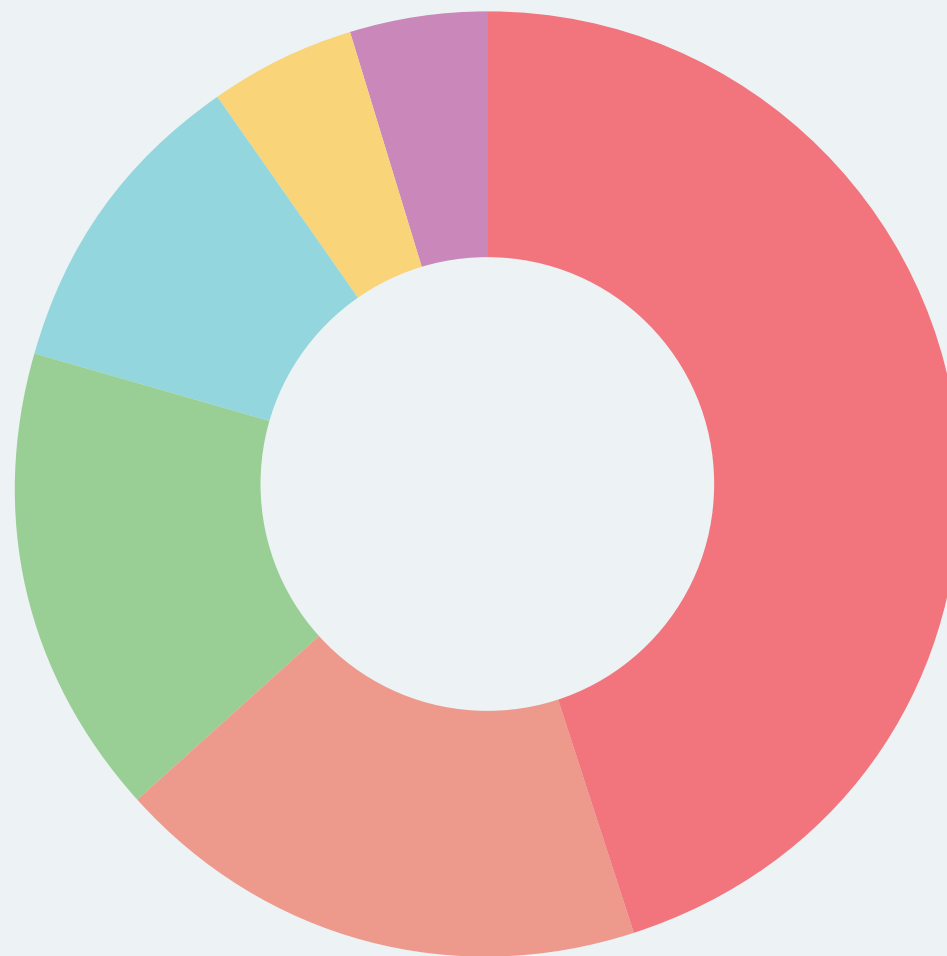
Subsidie DGD	€ 856.628
Subsidie OVO	€ 107.021
Legaten	€ 74.946
Donaties	€ 64.684
Subsidie Karama Solidarity	€ 54.213
Subsidie 11.11.11	€ 36.383
Subsidie Abdij van Averbode	€ 20.793
Subsidie Mederi	€ 20.000
Anderen	€ 18.623
<i>Subsidies Gemeenten</i>	<i>€ 14.924</i>
<i>Hoogstraten - Wetteren - Genk - Laarne</i>	<i>€ 3.699</i>
<i>Overigen</i>	<i>€ 3.699</i>

Lasten 2023: € 1.201.012

DGD - Lokale partners	€ 543.054
Structurele kosten, Communicatie en Fondswerving	€ 217.889
DGD - Lokaal bureau	€ 194.076
DGD - Hoofdkantoor	€ 131.382
DGD - Beheerkosten	€ 59.606
DGD - Samenwerking	€ 55.000

Resultaat 2023

Opbrengsten	€ 1.253.291
Lasten	€ 1.201.012
Resultaat	€ 52.279

Het jaar 2023 was een periode van aanzienlijke transformatie en vooruitgang voor Congodorpen. Als nieuwe Directrice, voel ik me vereerd

om me tot u te richten met deze afsluitende woorden en een jaar vol uitdagingen en successen te markeren.

We bevinden ons halverwege ons vijfjarenprogramma 2022-2026 en de behaalde resultaten tot nu toe zijn bemoedigend. Ondanks een tumultueuze mondiale context, gekenmerkt door aanhoudende conflicten, milieucrises en een inflatoire economie, is het enthousiasme en veerkracht van ons team, onze partners en de lokale gemeenschappen even groot gebleven, als niet groter.

Onze Aanpak:

We geloven sterk dat oplossingen voor lokale problemen uit de gemeenschappen zelf kunnen komen. Onze rol is om middelen te mobiliseren, lokale initiatieven te ondersteunen, reflectie te stimuleren en bewustwording te bevorderen. Onze lokale partners zijn essentieel om deze zelfbeschikking mogelijk te maken.

Bij het nadenken over onze geschiedenis en missie is het cruciaal om het koloniale verleden van onze sector te erkennen en vandaag anders te handelen. We steunen op de behoeften alsook krachten van lokale gemeenschappen, zoals door henzelf geformuleerd. Onze aanpak is gebaseerd op internationale solidariteit en gelijkwaardige partnerschappen, principes die centraal staan in de missie van CONGODORPEN.

Onze Doelstellingen voor de Toekomst:

Het versterken van de capaciteiten van gemeenschappen in de DRC en Marokko.

Het bevorderen van uitwisselingen van ervaringen en financiering tussen landen en diaspora's. Het ontwikkelen van een langetermijnstrategie, aanpasbaar aan een onvoorspelbare mondiale context.

Het transformeren van CONGODORPEN's financieringsmodel door partnerschap met bedrijven en andere organisaties van het maatschappelijk middenveld.

Ik wil ons Bestuur, onze partners, de leden van onze teams in Marokko, DRC, op het hoofdkantoor, evenals alle betrokkenen, die op welke manier dan ook hebben bijgedragen aan het behalen van onze doelstellingen, hartelijk bedanken! Jullie inzet

en samenwerking vormen de pijlers van ons succes.

Tot slot wil ik eer betuigen aan Jacqueline Vanheers, een van de drie oprichters van onze organisatie, die begin 2024 is overleden. Haar passie en toewijding blijven ons dagelijks werk inspireren.

Als ik het stokje overneem, laat ik me stimuleren door de prestaties van het afgelopen jaar en ben ik gemotiveerd door de vooruitzichten. Samen, zullen we blijven schrijven aan het verhaal van Congodorpen, door het verkennen en realiseren van het ontwikkelingspotentieel dat zich aan ons voordoet.

Dank u wel.

Najla Mulhondi

Nog een woordje van de directrice

**Bedankt,
lieve Jacqueline!**

A lush tropical landscape featuring a river in the foreground, surrounded by dense greenery and tall trees. Two people are walking along the riverbank. The scene is bathed in warm, golden light, suggesting late afternoon or early morning. The background shows rolling hills covered in forest under a clear sky.

CONGO DORPEN

IBAN BE27 7855 4290 6173

Fiscaal attest voor giften vanaf 40 euro.